

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

52-2

Brno 2011

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 52
Volume 52

Číslo 2
Issue 2

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial Board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttkay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Jiří Juchelka, Soňa Klanicová, Olga Lečbychová, Marián Mazuch,
Ladislav Nejman, Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela

Technická redakce, sazba
Technical Editors, typography

Pavel Jansa

Software
Software

Spencer Kimball, Peter Mattis, GIMP Development Team 2008: GNU
Image Manipulation Program, 2.6.1
GRASS Development Team 2008: Geographic Resources Analysis
Support System, 6.3.0
Kolektiv autorů 2008: Inkscape, 0.46
Kolektiv autorů 2005: L^AT_EX 2_ε

Fotografie na obálce
Adresa redakce
Adress

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i
Královopolská 147
612 00 Brno
IČ: 68081758
E-mail: pv@iabrno.cz
Internet: <http://www.iabrno.cz>

Tisk
Print

Azu design s.r.o.
Bayerova 806/40
602 00 Brno

ISSN 1211-7250

MK ČR E 18648

Vychází dvakrát ročně

Vydáno v Brně roku 2011

Náklad 450 kusů

Časopis je na seznamu neimpaktovaných recenzovaných periodik vydávaných v ČR.

Copyright ©2011 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. and the authors.

vodní vstup do obilnice měřil asi 0,6 m, maximální průměr jámy dosahoval 2 m a hloubka zjištěná sondáží či-nila až 3 m. Na stěně obilnice se dochovaly výrazné stopy po pracovních nástrojích užitých při jejím hloubení. Existenci i zánik obilnice můžeme klást někam do 14.–15. století, kdy byla zřejmě druhotně využita jako odpadní jáma.

Většina objektů na parcele náleží pozdnímu středověku, některé jámy a nálezy v kulturních vrstvách lze datovat již do pravěku a do raného středověku (srov. kapitola Eneolit, Doba bronzová).

František Kostrouch

Resumé

Čejkovice (Bez. Hodonín), Masarykova Str., Templářská Str. Frühmittelalter – Neuzeit. Grab, Siedlung, Dorf, Bauernhof, Friedhof. Rettungsgrabung.

Čejkovice (Bez. Hodonín), Templářská Str., Parz. Nr. 5237. Frühmittelalter – Neuzeit. Siedlung, Dorf, Bauernhof. Rettungsgrabung.

ČERNÁ HORA (OKR. BLANSKO)

„Selkov“. Středověk. Sídliště. Záchraný výzkum.

Během záchraného výzkumu byla na polykulturní lokalitě „Selkov“, na katastru městyse Černá Hora (viz kap. Neolit), zjištěna také středověká sídlištní aktivita. Několik keramických střepů, které byly nalezeny jako intruze v neolitickém objektu, lze dát do souvislosti se zaniklou středověkou usedlostí Sedlkov (Selkov), která se ve zkoumaném prostoru nacházela.

Marek Lečbých

Resumé

Černá Hora (Boskovice dist.), "Selkov". Several medieval pottery sherds were found during a continuing rescue excavation in Černá Hora.

DĚTKOVICE (OKR. PROSTĚJOV)

„Za zahradama“. Mladší doba hradištní. Pohřebiště. Záchraný výzkum.

V měsíci září 2009 bylo v poloze „Za zahradama“, k. ú. Dětkovice, okr. Prostějov (ZM Č R, 1:10 000, list 24-24-17, širší okolí bodu o souřadnicích 163 mm od Z a 185 mm od J sekční čáry), budováno prodloužení kanalizace a vodovodního řádu pro plánovanou výstavbu rodinných domků – v otevřeném liniovém výkopu nebyly patrné žádné archeologické objekty či situace. Při podrobnější obhlídce místa byly však zjištěny též provedené terénní úpravy zářezu silnice III. třídy č. 37762, které narušily dnešní západní okraj známého řadového kostrového pohřebiště z mladší doby hradištní (poprvé patrně Červinka 1900, 81; souborně k lokalitě Fojtík 2008, 63–64, obr. 27 vpravo nebo Fojtík, Šmíd 2008, 65–68, Tab. 52, 83:1). Při takto vzniklé hraně byla následně skryta plocha o rozměrech asi 34×7 m, kde bylo zachyceno celkem 27 kostrových hrobů či jejich zbytků (Fojtík 2010a). Poskytly vedle velmi dobře zachovaného antropologického materiálu též řadu předmětů hmotné kultury, a to od běžně

Obr. 48. Dětkovice. Stříbrná mince Spytihněva z hrobu č. 15/2009.

Abb. 48. Dětkovice. Silberne Münze des böhmischen Fürsten Spytihněv II. aus dem Grab Nr. 15/2009.

se vyskytujících (stříbrem plátované esovité záušnice, železné nože, zbytky skleněných náhrdelníků) až po méně obvyklé (dutý měděný korál s aplikací z tenkého zla-tého? drátku či korály z řezaného křišťálu). Cennou opo-rou pro datování odkryté části venkovské mladohradištní nekropole jsou však především mince. Ve dvou případech jde o stříbrné denárové ražby uherského krále Štěpána I. (997–1038), v dalším pak o českou ražbu Spytihněva II. (1055–1061) náležející polovině 11. století. Zcela zvláštní zmínky si pak zaslouží jeden z bronzových prstenů, na jehož vnitřní straně se dochovaly stopy lidské kůže v podobě negativů epidermálních lišt prstu uchovaných v korozivní vrstvě artefaktu (k problematice cf. Peška, Králík, Selucká 2006).

Další práce, realizované na lokalitě v měsících dubnu až červenci 2010, souvisely s plánovanou přeložkou dálkového optického kabelu, který probíhá západním a jižním okrajem této polohy. Skrytá plocha, přímo navazující na odkryv z podzimu roku 2009, poskytla 60 kostrových hrobů (H 28/2010 až H 97/2010), 6 sídlištních objektů (K 500/2010 až K 505/2010) a též dvě kúlové jamky (Kj. 1/2010 a Kj. 2/2010), které naznačují možné ohrazení pohřebiště (Fojtík 2010b). Nad rámeček běžných nálezu z kontextu nekropolí tohoto období je třeba vyzdvihnout především soubor řezaných a vrtaných polodrahokamů – křišťálu, jantaru, ametystu či karneolu – kamenů, jež se dodnes objevují v tradičním lidovém léčitelství jako tzv. „měsíční kameny“. Tři hroby byly vybaveny vědrem, doloženým zbytky jeho železného okutí, umístěným v nohách zemřelých. Ve všech případech jsou totiž spolehlivě datovány mincemi, a to ve dvou denáry moravského údělného knížete Oty I. Sličného (1061–1087) a ve třetím pak uherskou mincí Štěpána I. (997–1038). Cenným způsobem tak dokládají přežívání této „pohanské praktiky“ až ke konci 11. století. Významná je i ucelená kolekce stříbrných ražeb Arpádovců 11. století, jež výrazně doplňuje pramennou základnu numismatiky uherského denárového období. Důležitý objev představuje denár uherského krále Samuela Aby (1041–1044), který se